

ה באדר תשפ"ג, 2.3.2023

גיליון מס' 835

פרשת תצווה

האם הבגדים עושים את האדם?

מאת מרדכי גילה, קיבוץ לביא

לקבלת דף פרשת שבוע ב**ווצאפ** (קבוצה שקטה) – לחצו **כאן**

עיקר פרשתנו עוסקת בבגדי הכהונה שהוכנו לאהרון הכהן ולבניו במדבר. מהפסוקים נראה שלא די ללבוש את בגדי הכהונה כדי להתקדש ככהנים. לאחר תיאור מפורט של כל פרטי הלבוש מצטווה משה לבצע עם הכהנים סדרה של פעולות שנועדו להכשיר או לקדש את הכהנים לעבודתם, לאמור: "הבגדים בלבד אינם עושים את האדם".

בפרשתנו – פרשת תצווה, מתואר הציווי למשה איך לבצע את תהליך ההקדשה. ביצוע הציווי בטקס הקדשה של הכהנים מתואר בפרוטרוט גם בספר ויקרא, בפרשיות 'צו' ו'שמיני', אלא שהשוואה מדוקדקת בין הציווי והביצוע בפועל מגלה כמה הבדלים שחלקם מהותיים. אתאר בקצרה כמה מההבדלים:

- בפרשת צו בעת הקדשת הכהנים בפועל משה הקהיל את כל העם מול פתח אוהל מועד כדי שיצפו בהקדשת הכהנים. אין זכר לכך בפרשתנו.
- תהליך הקדשת הכהנים שמתואר בפרשת צו כולל הקדשת המזבח וכל כליו, הכיור וכו' (באמצעות משיחה או הזאה של שמן המשחה), בתחילת התהליך. לעומת זאת, בפרשתנו מופיע חיטוי המזבח בלבד, ללא אזכור של הכלים ושל הכיור, ורק בסוף התהליך.
- בפרשתנו נאמר באופן סתמי שההכנה צריכה להימשך שבעה ימים, ובפרשת צו מופיע פירוט או חידוש בתור ציווי לכהנים: "פתח אהל מועד תשבו יומם ולילה שבעת ימים, ושמרתם את משמרת ה' ולא תמותו".
- בפרשת שמיני מתואר בהרחבה קרבן העם בעת הקדשת הכהנים והמשכן, דבר החסר לגמרי בפרשתנו.

בנוסף להבדלים שלעיל, יש בפרשתנו כמה תוספות לעומת תיאור הביצוע:

- הדגש על כך שהכהנים מתקדשים לחוקת עולם
- פירוט של חלקי הקורבנות שיהיו לחלק הכהנים לאכילה, כחוק לעולם.

מה פשר ההבדלים הללו?

באופן כללי, בהכללה מסוימת, ניתן לומר שהדגש בפרשתנו הושם על מעמד המיוחד של הכהנים בהשוואה לאנשים רגילים, בעוד התיאור שבפרשת צו מדגיש את הפן הציבורי של הכהנים ותפקידם בעבודת הקודש.

אלה שתי זוויות מבט על אותו דבר. כיוצא בדבר, גם שאול וגם דוד נמשחו להיות מלכים יותר מפעם אחת, כאשר בפעם הראשונה הטקס היה אישי לגמרי, בין המלך המיועד ושמואל הנביא, ורק אחרי זה התקיים טקס דומה בצורה ציבורית לעיני כל העם. נראה שהמעמד האישי, היינו ההקדשה האישית, קודמת להקדשה הציבורית.

קל להבין מה ההיגיון שמאחורי הדברים.

איש ציבור, גם אם הוא כהן המשרת בקודש או מלך המשרת בחול, צריך קודם כל לקדש את עצמו. ולא די בלבישת הבגדים, בגדי הכהונה או השררה. ההקדשה צריכה להיות מהותית, היא צריכה לסמל מעבר ברור בין מה שנקרא מעמד של הדיוט למעמד של נושא משרה. זהו מעמד המחייב שינוי אישיות, בגדי הכהונה הם סמל בלבד. השינוי הוא תנאי הכרחי לקיום משרה ציבורית הדורשת התנהלות טהורה במקדש והתנהלות חפה מסטיות מוסריות בתחום החולין.

מרדכי גילה, יליד שבדיה, חבר קיבוץ לביא. ספרו "עצי לבנה ומסילות ברזל" על קליטת

ניצולי שואה בשוודיה ב-1945 יצא לאור ב-2018

כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש להירשם בקישור: <https://forms.gle/bzbZhmBafTeQLY3k6>
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il